

Predmet C-129/20**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljenog na temelju članka 98. stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

9. ožujka 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Cour de cassation du Grand-Duché de Luxembourg (Luksemburg)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

27. veljače 2020.

Žaliteljica u kasacijskom postupku, izvorno tužiteljica:

XI

Druga stranka u kasacijskom postupku, izvorno tuženik:

Caisse pour l'avenir des enfants

---

1. Predmet i podaci o sporu

- 1 Tužiteljica je 4. ožujka 2012., u vrijeme kada je bila nezaposlena, rodila blizance.
- 2 Tužiteljica je, nakon što je 15. rujna 2012. i 1. kolovoza 2013. sklopila dva ugovora o radu na određeno vrijeme u sustavu školskog obrazovanja, 15. rujna 2014. potpisala ugovor na neodređeno vrijeme također u sustavu školskog obrazovanja.
- 3 Tužiteljica je 11. ožujka 2015. zatražila korištenje roditeljskog dopusta s početkom od 15. rujna 2015.
- 4 Caisse nationale des prestations familiales (Nacionalni fond za obiteljska davanja, Luksemburg) (koji je postao „Caisse pour l'avenir des enfants” (Fond za doplatak za djecu, Luksemburg) odlukom od 19. svibnja 2015. odbio je njezin zahtjev za „naknadu za roditeljski dopust u punom radnom vremenu” s obrazloženjem da ona, u biti, nije imala svojstvo radnika u trenutku rođenja i tijekom 12 mjeseci koji su neposredno prethodili početku roditeljskog dopusta.

- 5 Conseil arbitral de la sécurité sociale (Arbitražno vijeće za socijalno osiguranje, Luksemburg) presudom od 27. listopada 2017. izmijenio je tu odluku zaključivši da se, pod uvjetom odobrenja klauzule 1. i klauzule 2. točke 3. podtočke (b) Okvirnog sporazuma o roditeljskom dopustu koji su 14. prosinca 1995. sklopili UNICE, CEEP i ETUC, provedenog Direktivom 96/34/EZ Vijeća od 3. lipnja 1996., zakonodavstvom države članice mogu propisivati samo odredbe koje su povoljnije a ne one koje su više ograničavajuće, tako da u ovom slučaju iz primjene valja izuzeti odredbu nacionalnog prava kojom se kao uvjet na dan rođenja zapisuje zaposlenje.
- 6 Smatralo je da uvjet kojim se zaposlenje zahtijeva u trenutku rođenja nije u skladu sa zahtjevom u pogledu razdoblja rada ili radnog staža koji nisu duži od godine dana s obzirom na to da je u ovom slučaju uvjet ispunjen u granicama tog gornjeg ograničenja neposredno prije početka roditeljskog dopusta i da bi dodatni uvjet kojim se zahtijeva zaposlenje u trenutku rođenja imao učinak produženja tog zahtijevanog razdoblja rada od 12 mjeseci i na taj način pristup pravu na roditeljski dopust učinilo ograničenijim od onog predviđenog direktivom.
- 7 Conseil supérieur de la sécurité sociale (Visoko vijeće za socijalno osiguranje, Luksemburg) je odlučujući o žalbi poništilo tu odluku presudom od 17. prosinca 2018.
- 8 Smatralo je da, s obzirom na to da osoba XI nije imala ugovor o radu u trenutku rođenja blizanaca, njoj pravo na roditeljski dopust nije bilo dostupno neovisno o eventualnom naknadnom zaposlenju u istoj javnoj ustanovi tijekom najmanje godinu dana prije željenog početka traženog dopusta.
- 9 Naime, prema njegovu mišljenju, pravo na roditeljski dopust ne može se „ponovno uspostaviti” samo zbog toga što je roditelj, koji nije imao svojstvo radnika u trenutku rođenja, godinu dana bio zaposlen tijekom razdoblja od pet godina u kojem se roditeljski dopust može zatražiti.
- 10 Visoko vijeće za socijalno osiguranje je dodalo da kontrola usklađenosti uvjeta zaposlenja tijekom godine dana s pravom Unije nije bila potrebna zbog toga što pravo na roditeljski dopust osobi XI nije bilo dostupno.
- 11 Osoba XI. podnijela je kasacijsku žalbu protiv te presude.

2. Predmetne odredbe:

Pravo Unije

Direktiva 96/34/EZ Vijeća od 3. lipnja 1996. o Okvirnom sporazumu o roditeljskom dopustu koji su sklopili UNICE, CEEP i ETUC

- 12 Klauzula 1. naslovljena „Predmet i područje primjene” glasi kako slijedi:

„1. Ovim sporazumom propisuju se minimalni zahtjevi čija je svrha zaposlenim roditeljima olakšati usklađivanje poslovnih i obiteljskih obaveza.

2. Ovaj sporazum primjenjuje se na sve zaposlene muškarce i žene koji imaju ugovor o radu ili su u radnom odnosu kako je on definiran zakonom, kolektivnim ugovorima ili praksom koja je na snazi u svakoj državi članici.” [neslužbeni prijevod]

13 U klauzuli 2. naslovljenoj „Roditeljski dopust” navodi se:

„1. Ovim sporazumom se, podložno odredbama klauzule 2. točke 2., zaposlenim muškarcima i ženama daje individualno pravo na roditeljski dopust za rođenje ili posvojenje djeteta kako bi se o tom djetetu skrbili tijekom najmanje tri mjeseca pa do određene dobi, a najkasnije do osme godine života, što će definirati države članice i/ili socijalni partneri.

(...)

3. Uvjeti za pristup korištenju i detaljna pravila za primjenu roditeljskog dopusta definiraju se zakonom i/ili kolektivnim ugovorima u državama članicama, uz uvjet da se poštuju minimalni zahtjevi ovog sporazuma. Države članice i/ili socijalni partneri mogu posebno:

(...)

(b) podvrgnuti pravo na roditeljski dopust zadovoljenju uvjeta razdoblja rada i/ili radnog staža koji ne smije prelaziti godinu dana;

(...)”.

Nacionalno pravo

Zakon od 16. travnja 1979. o utvrđivanju općeg statuta državnih službenika, kako je izmijenjen Zakonom od 12. veljače 1999. o uspostavljanju roditeljskog dopusta i dopusta zbog obiteljskih razloga, u njegovoj posljednjoj verziji od 22. prosinca 2016.

14 Člankom 29.a propisuje se:

„...“

Pravo na roditeljski dopust ima svaka osoba, u daljnjem tekstu ‚roditelj’, koja:

(...)

- je zakonito zaposlena na radnom mjestu na državnom području Velikog Vojvodstva Luksemburg u trenutku rođenja ili prihvata posvojenog djeteta ili

djece, i to neprekidno tijekom najmanje dvanaest mjeseci u kontinuitetu koji neposredno prethode početku roditeljskog dopusta, ...

(...).”

3. Stajališta stranaka:

XI

- 15 Kao prvo, osoba XI prigovara Visokom vijeću za socijalno osiguranje da je iz klauzule 1. i klauzule 2. Okvirnog sporazuma izvelo zaključak da je korištenje roditeljskog dopusta rezervirano za radnike koji to svojstvo imaju u trenutku rođenja djeteta za koje je roditeljski dopust zatražen. Nasuprot tomu, osoba XI tvrdi da se klauzulom 1. Okvirnog sporazuma ne traži svojstvo radnika u trenutku rođenja ili posvojenja djeteta.
- 16 Zatim, osoba XI prigovora Visokom vijeću za socijalno osiguranje da je odbilo provesti kontrolu usklađenosti članka 29.a Zakona o utvrđivanju općeg statuta državnih službenika s klauzulom 2. točkom 3. podtočkom (b) Okvirnog sporazuma o roditeljskom dopustu kojom se propisuje uvjet zaposlenja u najdužem trajanju od godine dana i da je ono stoga odbilo primijeniti potonju. Nasuprot tomu, osoba XI smatra da se člankom 29.a odobravanje roditeljskog dopusta podvrgava dvostrukom uvjetu zaposlenja u trenutku rođenja djeteta i radnog staža od dvanaest mjeseci u trenutku podnošenja zahtjeva, protivno klauzuli 2. točki 3. podtočki (b) Okvirnog sporazuma kojom se propisuje da nacionalni zakonodavac može zahtijevati samo godinu dana radnog staža.
- 17 Naglašava da dvostruki uvjet iz članka 29.a podrazumijeva razdoblje rada koje nužno premašuje godinu dana kada se, kao u ovom slučaju, neprekinuto razdoblje zakonitog zaposlenja od dvanaest mjeseci u kontinuitetu (prvi uvjet) ne podudara s trenucima rođenja djece (drugi uvjet). Stoga članak 29.a sadržava kumulativne uvjete radnog staža ili razdoblja rada koji premašuju uvjet radnog staža ili razdoblja rada u trajanju od najviše 12 mjeseci koji je predviđen u klauzuli 2. točki 3. podtočki (b) Okvirnog sporazuma o roditeljskom dopustu od 14. prosinca 1995. provedenog Direktivom 96/34/EZ.
- 18 Osoba XI zahtijeva da se Sudu uputi prethodno pitanje o usklađenosti članka 29.a Zakona od 16. travnja 1979. o utvrđivanju općeg statuta državnih službenika, kako je izmijenjen, s Okvirnim sporazumom.

Fond za doplataka za djecu

- 19 Fond za doplatu za djecu tvrdi da je osporavani zakon u skladu s pravom Unije. Pravo na roditeljski dopust proizlazi iz činjenice rođenja ili posvojenja djeteta u korist roditelja radnika i dodjeljuje se ako se razdoblje rada od godine dana može uračunati prije početka roditeljskog dopusta.

- 20 Zahtijeva odbijanje kasacijskih žalbenih razloga i prethodnog pitanja zbog toga što se Okvirni sporazum ne može tumačiti.

4. Ocjena Cour de cassation (Kasacijski sud)

- 21 Postavljeno je pitanje protivi li se klauzulama direktive, na koje se žalba odnosi, primjena članka 29.a Zakona o utvrđivanju općeg statuta državnih službenika.
- 22 Žalbenim razlozima postavlja se pitanje tumačenja prava Unije koje je odlučujuće za rješenje spora, a pravilna primjena tog prava nije dovoljno očita da ne ostavlja prostora razumnoj sumnji u pogledu načina rješavanja pitanja koje još nije bilo predmet prethodne odluke u sličnom slučaju.
- 23 Stoga, na temelju članka 267. UFEU-a, Sudu Europske unije valja uputiti dolje navedeno prethodno pitanje.

5. Prethodno pitanje:

- 24 Kasacijski sud postavlja sljedeće pitanje:

Trebaju li se klauzula 1. točka 1., klauzula 1. točka 2. i klauzula 2. točka 1., klauzula 2. točka 3. podtočka (b) Okvirnog sporazuma o roditeljskom dopustu koji su 14. prosinca 1995. sklopili socijalni partneri UNICE, CEEP i ETUC, provedenog Direktivom 96/34/CE Vijeća od 3. lipnja 1996. o Okvirnom sporazumu o roditeljskom dopustu (Službeni list Europskih zajednica, L 145 od 19.6.96., str. 4.), tumačiti na način da im se protivi primjena odredbe nacionalnog prava, poput članka 29.a izmijenjenog Zakona od 16. travnja 1979. o utvrđivanju općeg statuta državnih službenika u njegovoj verziji od 22. prosinca 2006. (Mémorial, A, 2006, br. 242., str. 4838.), kojom se odobravanje roditeljskog dopusta podvrgava dvostrukom uvjetu da je radnik zakonito zaposlen na radnom mjestu i na tom temelju socijalno osiguran, s jedne strane, neprekinuto tijekom razdoblja najmanje dvanaest mjeseci u kontinuitetu koji neposredno prethode početku roditeljskog dopusta pri čemu se, s druge strane, u trenutku rođenja ili prihvata posvojenog djeteta ili djece traži ispunjenje tog drugog uvjeta čak i ako je do rođenja ili prihvata došlo više od dvanaest mjeseca prije početka roditeljskog dopusta?